

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

Факультет економічний
Кафедра фінансів, обліку і аудиту

РОБОЧА ПРОГРАМА

Назва освітнього компонента	Фінансовий аналіз та методи і моделі прийняття управлінських рішень
Код та назва спеціальності	D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Назва освітньої програми	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Рівень освіти	другий (магістерський)
Форма навчання	Денна / заочна
Семестр	2
Кількість кредитів ЄКТС	6
Форма підсумкового контролю	залік
Розробник програми	Кірдіна Олена Григорівна, професор професор кафедри фінансів, обліку і аудиту

Харків – 2025

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань: : D «Бізнес, адміністрування та право»

Вибірковий : цикл професійної підготовки

Курс: 1 / Семестр: 2

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Кірдіна Олена Григорівна, д.е.н, професор

Профайл викладача – <http://kart.edu.ua/staff/kirdina-olena-grigorivna-2>

Контактна інформація - lenakirdina@kart.edu.ua

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua>

Сторінка курсу в MOODLE -

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою освітнього компонента «Фінансовий аналіз та методи і моделі прийняття управлінських рішень» є формування у здобувачів вищої освіти системних теоретичних знань і практичних навичок застосування методів фінансового аналізу, економіко-математичних моделей та аналітичних інструментів для обґрунтування, прийняття й оцінювання ефективності управлінських рішень в умовах невизначеності та ризику.

Завданнями освітнього компонента є:

- розкриття теоретичних засад і методологічних підходів до фінансового аналізу діяльності суб'єктів господарювання;
- опанування сучасних методів і моделей прийняття управлінських рішень на основі фінансово-економічної інформації;
- формування вмінь оцінювати фінансовий стан, платоспроможність, ліквідність і фінансову стійкість підприємства;
- розвиток навичок аналізу ефективності використання ресурсів та результативності управлінських рішень;
- застосування інструментів прогнозування та моделювання фінансових показників з метою мінімізації ризиків;
- формування здатності інтерпретувати результати фінансового аналізу для інформаційного забезпечення управлінських рішень.

Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні та адекватний відбір змісту навчальної дисципліни за цим критерієм.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у сфері професійної діяльності з обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Заплановані загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК04. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК05. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК01. Здатність формувати та використовувати облікову інформацію для прийняття ефективних управлінських рішень на всіх рівнях управління підприємством в цілях підвищення ефективності, результативності та соціальної відповідальності бізнесу.

СК05. Здатність застосовувати методи і методики аналітичного забезпечення сучасних систем менеджменту з урахуванням стратегії розвитку підприємства в умовах невизначеності, ризику та/або асиметричності інформації. СК03. Здатність застосовувати теоретичні, методичні і практичні підходи щодо організації обліку, контролю, планування та оптимізації податкових розрахунків.

СК09. Здатність здійснювати діяльність з консультування власників, менеджменту підприємства та інших користувачів інформації у сфері обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування.

СК10. Здатність проводити наукові дослідження з метою вирішення актуальних завдань теорії, методики, організації та практики обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування.

Результатами навчання (ПР):

ПР04. Організовувати, розвивати, моделювати системи обліку і координувати діяльність облікового персоналу з урахуванням потреб менеджменту суб'єктів господарювання.

ПР06. Визначати інформаційні потреби користувачів облікової інформації в управлінні підприємством, надавати консультації управлінському персоналу суб'єкта господарювання щодо облікової інформації.

ПР10. Збирати, оцінювати та аналізувати фінансові та нефінансові дані для формування релевантної інформації в цілях прийняття управлінських рішень..

ПР15. Застосовувати наукові методи досліджень у сфері обліку, аудиту, аналізу, контролю та оподаткування та імплементувати їх у професійну діяльність та господарську практику.

ПР18. Дотримуватися норм професійної та академічної етики, підтримувати врівноважені стосунки з членами колективу (команди), споживачами, контрагентами, контактними аудиторіями

ПРН21. Вміти здійснювати облік, аналіз, аудит та оподаткування діяльності підприємств залізничного транспорту з урахуванням особливостей для формування своєчасної, достовірної інформації в системі прийняття управлінських рішень

ПЕРЕДУМОВИ (ПРЕРЕКВІЗИТИ)

Знання здобуті в процесі вивчення дисциплін за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти – Фінанси, Мікроекономіка, Економіка підприємства, Бухгалтерський облік, Фінанси, Мікроекономіка, Фінансовий облік.

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти підготовки за ОС «магістр»: спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» ОПП «Фінанси, банківська справа та страхування», Фінансовий моніторинг і комплаєнс, Біржова справа та фондовий ринок. Переддипломна практика, Підготовка та захист кваліфікаційної роботи магістра.

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Відповідно до резолюції ООН №70/1 та Указу Президента України №722/2019, освітній компонент сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку (ЦСР):

Відповідність ЦСР	Очікувані результати навчання
Відповідність ЦСР	Очікувані результати навчання
ЦСР 4: Якісна освіта	Набуття професійних компетентностей (СК7 – складання, аналіз та оцінка фінансової звітності), що забезпечує

Відповідність ЦСР	Очікувані результати навчання
	високий рівень освіти та формує конкурентоспроможних фахівців у сфері обліку, аудиту та фінансового аналізу.
ЦСР 8: Гідна праця та економічне зростання	Формування фундаментальних знань і практичних навичок з фінансового аналізу активів, зобов'язань, капіталу та фінансових результатів. Це сприяє прозорості фінансової звітності та ефективності підприємств, підтримує продуктивну зайнятість і економічне зростання.
ЦСР 9: Інновації та інфраструктура	Опанування методів аналізу та моделей прийняття управлінських рішень формує основу для створення надійної фінансової інфраструктури підприємства, що дозволяє обґрунтовано планувати інвестиції та оптимізувати використання ресурсів.
ЦСР 12: Відповідальне споживання та виробництво	Набуття навичок комплексного аналізу витрат, прибутку, оборотних та необоротних активів сприяє контролю за ресурсами підприємства, запобіганню неефективному використанню коштів та майна, зменшенню ризиків шахрайства та марнотратства.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 1

Тема 1. Фінансовий аналіз діяльності підприємств : сутність, види, завдання та методи.

В темі вивчається сутність фінансового аналізу як складової системи управління фінансово-господарською діяльністю підприємств, його роль у формуванні інформаційного забезпечення процесу прийняття управлінських рішень, а також об'єкт, предмет і суб'єкти фінансового аналізу. Розглядаються основні види фінансового аналізу за різними класифікаційними ознаками та визначаються його завдання в оцінюванні фінансового стану, результатів діяльності, фінансової стійкості й платоспроможності підприємств. Досліджуються методи фінансового аналізу, зокрема горизонтальний, вертикальний, трендовий, коефіцієнтний, порівняльний і факторний аналіз, а також особливості їх застосування для обґрунтування управлінських рішень в умовах воєнного стану, підвищеної невизначеності, ризиків та обмеженості ресурсів.

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.

В темі вивчається зміст та структура інформаційного забезпечення фінансового аналізу, його роль у формуванні аналітичної бази для прийняття управлінських рішень, а також вимоги до якості, повноти та достовірності інформації. Розглядаються основні джерела інформації фінансового аналізу, зокрема фінансова звітність, дані бухгалтерського та управлінського обліку, внутрішня аналітична інформація і зовнішні інформаційні ресурси. Досліджуються особливості використання облікової та звітної інформації для оцінювання фінансового стану та результатів діяльності підприємств, а також специфіка формування інформаційного забезпечення фінансового аналізу в умовах воєнного стану, обмеженого доступу до даних, підвищених ризиків та необхідності забезпечення оперативності управлінських рішень.

Тема 3. Порядок аналізу динаміки і структури активів підприємства.

Тема передбачає вивчення послідовності та методики проведення аналізу динаміки і структури активів підприємства, визначення складу, співвідношення між необоротними та оборотними активами, а також змін у часі, що відображають розвиток майнового потенціалу. Розглядаються інструменти горизонтального та вертикального аналізу, оцінювання співвідношень між видами активів і їх вплив на фінансову стійкість, ліквідність та ефективність господарської діяльності. Особлива увага приділяється інтерпретації отриманих результатів для обґрунтування управлінських рішень, оптимізації структури активів, планування інвестицій і забезпечення безперебійного функціонування підприємства в умовах воєнного стану, обмеженості ресурсів і фінансових ризиків.

Тема 4. Аналіз необоротних активів підприємства

Тема охоплює комплексне дослідження складу, структури та динаміки необоротних активів підприємства, оцінювання рівня їх зносу, потреби в оновленні та ефективності використання у процесі господарської діяльності. Розглядаються методичні підходи до аналізу основних засобів, нематеріальних активів та інших довгострокових активів, показники ефективності, такі як фондвіддача, фондомісткість, технічний стан та амортизації, а також їх вплив на фінансові результати і економічну стабільність підприємства. Окрему увагу приділено інтеграції результатів аналізу у процес прийняття управлінських рішень щодо планування капіталовкладень, модернізації виробничих потужностей і оптимізації використання ресурсів. Особливо важливо застосовувати ці дані в умовах воєнного стану, враховуючи необхідність забезпечення безперервного функціонування та відновлення виробничого

потенціалу підприємства.

Тема 5. Аналіз оборотних активів підприємства

Тема передбачає вивчення складу, структури та динаміки оборотних активів підприємства, оцінювання ефективності їх використання та впливу на ліквідність, платоспроможність і фінансову стабільність. Розглядаються методичні підходи до аналізу запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів та інших оборотних активів, показники їх оборотності, тривалості циклу обігу та забезпечення фінансових потоків. Окрему увагу приділено виявленню факторів, що впливають на ефективність використання оборотних активів. Особливо важливим є застосування результатів аналізу для прийняття управлінських рішень в умовах воєнного стану, врахування обмеженості ресурсів та підвищених фінансових ризиків.

Тема 6 . Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей

Тема передбачає всебічне дослідження стану, динаміки та структури дебіторської та кредиторської заборгованостей підприємства, оцінювання їх впливу на ліквідність, платоспроможність і фінансову стійкість. Розглядаються методичні підходи до аналізу строків погашення, якості заборгованості, співвідношення між дебіторською та кредиторською заборгованістю та факторів, що впливають на їх ефективне управління. Окрему увагу приділено показникам оборотності, ризикам непогашення і оптимізації заборгованостей, а також використанню отриманих результатів для обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення фінансової стабільності та безперебійного функціонування підприємства в умовах воєнного стану.

Тема 7. Порядок аналізу динаміки і структури капіталу підприємства

Тема передбачає комплексне вивчення складу, структури та динаміки капіталу підприємства, зокрема власного та позикового, оцінювання їх формування, джерел фінансування, ефективності використання та впливу на фінансову стійкість, ліквідність і платоспроможність підприємства. Розглядаються методичні підходи до проведення горизонтального та вертикального аналізу капіталу, оцінювання співвідношення власного та позикового фінансування, структури оборотного і необоротного капіталу. Особлива увага приділяється аналізу ризиків, пов'язаних із залученням позикових коштів, та визначенню напрямів оптимізації капіталу для забезпечення фінансової стабільності. Тема охоплює використання результатів аналізу капіталу для обґрунтування управлінських рішень в умовах воєнного

стану.

Модуль 2

Тема 8. Поняття і складові фінансового стану підприємства

Тема передбачає вивчення сутності фінансового стану підприємства як комплексного показника його платоспроможності, ліквідності, фінансової стійкості та ефективності використання ресурсів. Розглядаються основні складові фінансового стану: активи, пасиви, власний капітал, позикові джерела фінансування, оборотні кошти та результати господарської діяльності. Особливу увагу приділено взаємозв'язку цих елементів, методам їх оцінювання, показникам ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості, а також використанню отриманих даних для прийняття управлінських рішень. Особливе значення надається аналізу фінансового стану в умовах воєнного стану.

Тема 9. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства

Тема передбачає дослідження стану та динаміки ліквідності і платоспроможності підприємства як ключових показників фінансового стану та ефективності управління фінансовими ресурсами. Розглядаються методичні підходи до оцінювання поточної, критичної та абсолютної ліквідності, співвідношення між оборотними активами і поточними зобов'язаннями, а також вплив структури капіталу та заборгованостей на фінансову стійкість. Особлива увага приділяється аналізу факторів, що впливають на здатність підприємства своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, методам прогнозування касових потоків та планування ліквідності. Тема охоплює використання результатів аналізу для обґрунтування управлінських рішень щодо забезпечення фінансової стабільності, оптимізації ресурсів та управління ризиками в умовах воєнного стану.

Тема 10. Фінансова стійкість підприємства: сутність і порядок визначення.

Тема передбачає вивчення сутності фінансової стійкості підприємства як здатності забезпечувати довгострокову платоспроможність, збалансованість джерел формування капіталу та ефективне використання ресурсів для стабільного функціонування. Розглядаються складові фінансової стійкості, зокрема власний та позиковий капітал, оборотні активи, ліквідність, платоспроможність і фінансові результати, а також методичні підходи до її оцінювання з використанням показників автономії, фінансового ризику, покриття та маневровості капіталу. Особлива увага приділяється порядку

аналізу та інтерпретації результатів для обґрунтування управлінських рішень щодо оптимізації структури капіталу, забезпечення стабільності фінансових потоків та підвищення стійкості підприємства в умовах воєнного стану.

Тема 11. Аналіз ділової активності підприємства

Тема передбачає вивчення методів оцінювання ділової активності підприємства, що відображає ефективність використання його ресурсів, інтенсивність виробничої та комерційної діяльності та швидкість обороту активів. Розглядаються показники оборотності основних засобів, оборотних активів, дебіторської та кредиторської заборгованостей, тривалості виробничого і фінансового циклу, а також співвідношення між обсягом продажів і використаними ресурсами. Особлива увага приділяється аналізу факторів, що впливають на ділову активність, та використанню результатів аналізу для обґрунтування управлінських рішень щодо підвищення ефективності операційної діяльності, оптимізації ресурсів та прискорення оборотності коштів. Тема також охоплює оцінку ділової активності в умовах воєнного стану.

Тема 12. Сутність прибутку підприємства, аналіз його формування і структури. Комплексний аналіз рентабельності підприємства

Тема передбачає вивчення сутності прибутку підприємства як основного фінансового результату його діяльності, методів оцінювання формування та структури прибутку, а також взаємозв'язку прибутку з ефективністю використання ресурсів. Розглядаються основні складові прибутку, джерела його формування, вплив витрат і доходів на фінансовий результат, а також методи аналізу, включно з горизонтальним, вертикальним, факторним і коефіцієнтним підходами. Окрему увагу приділено комплексному аналізу рентабельності підприємства, що дозволяє оцінювати прибутковість окремих видів діяльності, активів і капіталу, визначати рівень ефективності управлінських рішень та приймати стратегічні рішення щодо оптимізації фінансових потоків. Особливо важливо застосовувати ці інструменти в умовах воєнного стану, коли виникають додаткові ризики, обмеженість ресурсів, нестабільність ринків та необхідність забезпечення фінансової стійкості, безперервності діяльності та планування відновлення і розвитку підприємства.

Тема 13. Аналіз грошових потоків

Тема передбачає дослідження складу, структури та динаміки грошових потоків підприємства з метою оцінювання його здатності забезпечувати

ліквідність, платоспроможність та фінансову стабільність. Розглядаються основні види грошових потоків - від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, методи їх аналізу, включно з прямим і непрямим підходами, а також показники чистого грошового потоку і ефективності використання коштів. Особлива увага приділяється прогнозуванню руху грошових коштів та оцінюванню впливу змін у структурі активів і зобов'язань на фінансові потоки. Тема охоплює використання результатів аналізу грошових потоків для обґрунтування управлінських рішень щодо планування і контролю ліквідності, оптимізації фінансових ресурсів та управління ризиками в умовах воєнного стану.

Тема 14. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Порядок діагностики ймовірності банкрутства

Тема передбачає комплексне дослідження фінансового стану підприємства на основі інтеграційних показників і методів оцінки, що дозволяють оцінювати його платоспроможність, ліквідність, фінансову стійкість та ефективність використання ресурсів. Розглядаються методи побудови інтегральних індексів, багатофакторного аналізу та рейтингової оцінки фінансового стану, а також інструменти діагностики ймовірності банкрутства, включно з класичними та сучасними моделями прогнозування фінансових ризиків. Особлива увага приділяється аналізу взаємозв'язку між складовими фінансового стану та факторів, що впливають на ймовірність фінансових порушень, а також використанню отриманих результатів для обґрунтування управлінських і стратегічних рішень щодо забезпечення стабільності підприємства. Тема також охоплює оцінку ймовірності банкрутства в умовах воєнного стану.

Тема 15. Методи і моделі прийняття управлінських рішень

Тема передбачає вивчення теоретичних основ та практичних підходів до прийняття управлінських рішень на підприємстві з використанням кількісних і якісних методів аналізу. Розглядаються класичні та сучасні моделі прийняття рішень, включно з економіко-математичними, статистичними, програмно-цільовими та ризикоорієнтованими підходами, а також методи оптимізації вибору альтернатив і оцінки їх ефективності. Особлива увага приділяється інтеграції фінансового аналізу, оцінки ризиків та прогнозування наслідків управлінських рішень для підвищення ефективності ресурсного забезпечення та досягнення стратегічних цілей підприємства. Тема охоплює застосування методів і моделей прийняття рішень в умовах воєнного стану, коли зростає невизначеність, обмеженість ресурсів та ризики фінансових і виробничих

порушень, що потребує швидкої адаптації стратегій, оптимізації витрат і забезпечення безперервності діяльності підприємства.

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
1	Фінансовий аналіз діяльності підприємств : сутність, види, завдання та методи	Ключові питання: • Сутність фінансового аналізу та його роль у системі управління підприємством. • Види фінансового аналізу та їх класифікація за цілями, об'єктами і методами. • Завдання фінансового аналізу у визначенні фінансового стану, платоспроможності та результатів діяльності. • Методичні підходи до аналізу активів, пасивів, власного капіталу та зобов'язань. • Основні методи фінансового аналізу: горизонтальний, вертикальний, коефіцієнтний, трендовий, факторний. • Особливості проведення фінансового аналізу в умовах воєнного стану, обмеженості ресурсів і підвищеної невизначеності. Завдання: • Ознайомитися з сутністю та основними видами фінансового аналізу. • Вивчити завдання та методи оцінки фінансового стану підприємства. • Охарактеризувати методи горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу на навчальних даних. • Розглянути особливості застосування фінансового аналізу в умовах воєнного стану.
2	Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.	Ключові питання: • Сутність інформаційного забезпечення фінансового аналізу та його роль у прийнятті управлінських рішень. • Основні джерела інформації для фінансового аналізу: бухгалтерська, управлінська та зовнішня звітність. • Вимоги до достовірності, повноти та своєчасності аналітичних даних. • Методи збору, обробки та систематизації

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		інформації для фінансового аналізу. - Особливості організації інформаційного забезпечення фінансового аналізу в умовах воєнного стану, включно з безпекою даних та забезпеченням безперервності обліку. Завдання: - Ознайомитися з джерелами та структурою інформаційного забезпечення фінансового аналізу. - Вивчити методи збору та обробки даних бухгалтерського та управлінського обліку. - Розглянути вимоги до достовірності та своєчасності аналітичної інформації. - Ознайомитися з особливостями забезпечення безпеки та резервування даних в умовах воєнного стану.
3	Порядок аналізу динаміки і структури активів підприємства.	Ключові питання: - Сутність аналізу динаміки та структури активів підприємства та його роль у фінансовому аналізі. - Класифікація активів: необоротні та оборотні активи, їх складові та значення для фінансового стану. - Показники динаміки активів, методи визначення темпів зростання та змін окремих груп активів. - Показники структури активів, методи оцінки питомої ваги окремих груп та видів активів у загальній сумі активів. - Особливості оцінки активів та управлінських рішень у воєнний час. Завдання: - Надати динаміку загальної суми активів та окремих груп (необоротні та оборотні активи, окремі види) за декілька періодів. - Визначити структуру активів за видами та групами, обчислити питому вагу кожної групи у загальних активах та побудувати відповідні діаграми. - Проаналізувати динаміку та зміни структури активів, виявити фактори, що вплинули на ці зміни. - Оцінити вплив змін динаміки та структури активів на фінансовий стан підприємства в умовах воєнного стану.

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
4	Аналіз необоротних активів підприємства	Ключові питання: • Сутність та завдання аналізу необоротних активів підприємства. • Класифікація необоротних активів: основні засоби, нематеріальні активи, інші довгострокові активи. • Показники ефективності використання необоротних активів: фондівіддача, фондомісткість, коефіцієнт зносу. • Методи оцінки оновлення, вибуття та зносу необоротних активів. • Особливості управління та аналізу необоротних активів в умовах воєнного стану. Завдання: • Розрахувати суму необоротних активів за окремими групами за вихідними даними. • Визначити питому вагу кожної групи необоротних активів у загальній їх сумі та побудувати структурну діаграму. • Проаналізувати динаміку необоротних активів за декілька періодів та виявити фактори змін: придбання, вибуття, амортизація. • Розрахувати показники ефективності використання необоротних активів: фондівіддачу, фондомісткість та коефіцієнт зносу. • Оцінити вплив змін необоротних активів на фінансовий стан підприємства в умовах воєнного стану.
5	Аналіз оборотних активів підприємства	Ключові питання: • Сутність і завдання аналізу оборотних активів підприємства. • Класифікація оборотних активів: запаси, дебіторська заборгованість, грошові кошти та інші поточні активи. • Показники ефективності використання оборотних активів: оборотність, тривалість оборотного циклу, забезпеченість матеріалами. • Методи оцінки структури та динаміки оборотних активів. • Особливості управління оборотними активами в умовах воєнного стану та обмежених ресурсів. Завдання:

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		• Розрахувати суму оборотних активів за окремими групами за вихідними даними. • Визначити питому вагу кожної групи оборотних активів у загальній сумі та побудувати структурну діаграму. • Проаналізувати динаміку оборотних активів за декілька періодів та виявити фактори змін: зміни запасів, дебіторської заборгованості, грошових коштів. • Розрахувати показники ефективності використання оборотних активів: оборотність, тривалість оборотного циклу, забезпеченість матеріалами. • Оцінити вплив змін оборотних активів на фінансовий стан підприємства в умовах воєнного стану.
6	Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей	Ключові питання: • Сутність і завдання аналізу дебіторської та кредиторської заборгованостей підприємства. • Класифікація дебіторської та кредиторської заборгованостей за видами та термінами погашення. • Показники ефективності управління заборгованістю: коефіцієнт оборотності, середній термін погашення, рівень простроченої заборгованості. • Методи аналізу динаміки та структури заборгованостей, факторний аналіз змін. • Особливості управління дебіторською та кредиторською заборгованістю в умовах воєнного стану. Завдання: • Розрахувати суму дебіторської та кредиторської заборгованостей за вихідними даними. • Визначити питому вагу кожного виду заборгованості у загальній сумі та побудувати структурну діаграму. • Проаналізувати динаміку дебіторської та кредиторської заборгованостей за декілька періодів і виявити фактори змін, включаючи терміни погашення та прострочення. • Розрахувати показники ефективності управління заборгованістю: коефіцієнт оборотності та

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		середній термін погашення. Оцінити вплив змін дебіторської та кредиторської заборгованостей на фінансовий стан підприємства в умовах воєнного стану.
7	Порядок аналізу динаміки і структури капіталу підприємства	Ключові питання: - Сутність і завдання аналізу капіталу підприємства та його роль у фінансовому управлінні. - Класифікація капіталу: власний, позиковий та залучений капітал, їх складові. - Показники динаміки капіталу, методи визначення темпів росту та змін окремих груп. - Показники структури капіталу, методи оцінки питомої ваги окремих видів у загальному капіталі. - Особливості управління капіталом в умовах воєнного стану та обмежених ресурсів. Завдання: - Розрахувати динаміку загальної суми капіталу та окремих його складових за вихідними даними. - Визначити структуру капіталу за видами та групами, обчислити питому вагу кожної групи та побудувати структурну діаграму. - Проаналізувати динаміку капіталу за декілька періодів і виявити фактори змін: зміни власного, позикового та залученого капіталу. - Оцінити вплив змін структури та динаміки капіталу на фінансову стійкість підприємства в умовах воєнного стану.
8	Поняття і складові фінансового стану підприємства	Ключові питання: - Сутність фінансового стану підприємства та його роль у прийнятті управлінських рішень. - Основні складові фінансового стану: активи, зобов'язання, власний капітал, фінансові результати. - Показники оцінки фінансового стану та їх методика розрахунку. - Методи аналізу фінансового стану: динамічний, структурний та комплексний підхід. - Особливості оцінки фінансового стану підприємства в умовах воєнного стану та підвищеної економічної невизначеності. Завдання:

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		• Проаналізувати динаміку складових фінансового стану за декілька періодів та виявити фактори змін. • Оцінити вплив змін фінансового стану на платоспроможність та фінансову стійкість підприємства в умовах воєнного стану.
9	Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	Ключові питання: • Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства і їх значення для фінансового управління. • Основні показники ліквідності: абсолютна, критична та поточна. • Показники платоспроможності: коефіцієнт покриття, співвідношення власного та позикового капіталу. • Методи аналізу динаміки ліквідності та платоспроможності. • Особливості підтримки ліквідності та платоспроможності підприємства в умовах воєнного стану та обмежених фінансових ресурсів. Завдання: • Розрахувати показники ліквідності та платоспроможності за вихідними даними. • Проаналізувати динаміку змін ліквідності та платоспроможності за декілька періодів. • Виявити фактори, що вплинули на зміну ліквідності та платоспроможності підприємства. • Оцінити вплив змін ліквідності та платоспроможності на фінансову стійкість підприємства в умовах воєнного стану.
10	Фінансова стійкість підприємства: сутність і порядок визначення.	Ключові питання: • Сутність фінансової стійкості та її роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємства. • Основні види фінансової стійкості: нормальна, кризова, нестійка та надлишкова. • Показники та методи оцінки фінансової стійкості: коефіцієнти автономії, фінансового важеля, співвідношення власного та позикового капіталу. • Методи аналізу динаміки фінансової стійкості та виявлення факторів впливу.

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		- Особливості забезпечення фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану. Завдання: - Розрахувати показники фінансової стійкості за вихідними даними. - Проаналізувати динаміку змін фінансової стійкості за декілька періодів. - Виявити фактори, що вплинули на фінансову стійкість підприємства. - Оцінити ризики та визначити ступінь фінансової стійкості підприємства в умовах воєнного стану.
11	Аналіз ділової активності підприємства .	Ключові питання: - Сутність ділової активності підприємства та її роль у фінансовому аналізі. - Основні показники ділової активності: оборотність активів, оборотність дебіторської заборгованості, тривалість оборотного циклу. - Методи оцінки ефективності використання ресурсів підприємства. - Виявлення факторів, що впливають на ділову активність, та методи факторного аналізу. - Особливості підтримки ділової активності в умовах воєнного стану та обмежених ресурсів. Завдання: - Розрахувати показники ділової активності за вихідними даними - Проаналізувати динаміку змін ділової активності за декілька періодів. - Виявити фактори, що вплинули на ефективність використання активів та оборотного капіталу. - Оцінити вплив змін ділової активності на фінансові результати підприємства в умовах воєнного стану.
12	Сутність прибутку підприємства, аналіз його формування і структури. Комплексний аналіз рентабельності підприємства.	Ключові питання: - Сутність прибутку підприємства та його роль у фінансовому управлінні. - Основні форми прибутку: валовий, операційний, чистий та прибуток від надзвичайних подій. - Методи оцінки формування та структури прибутку. - Показники рентабельності: активів, власного

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		капіталу, продукції та витрат. • Методи комплексного аналізу рентабельності та факторного впливу на прибутковість. • Особливості формування прибутку та рентабельності в умовах воєнного стану та обмежених ресурсів. Завдання: • Розрахувати обсяги прибутку за окремими формами на навчальних даних. • Визначити структуру прибутку та побудувати діаграму його формування. • Проаналізувати динаміку прибутку за декілька періодів і виявити фактори, що вплинули на зміни. • Розрахувати показники рентабельності та провести комплексний аналіз прибутковості підприємства. • Оцінити вплив змін прибутку та рентабельності на фінансовий стан підприємства в умовах воєнного стану.
13	Аналіз грошових потоків	Ключові питання: • Сутність грошових потоків підприємства та їх роль у фінансовому аналізі. • Основні види грошових потоків: від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. • Показники оцінки руху грошових коштів та методи їх розрахунку. • Методи аналізу динаміки та структури грошових потоків, виявлення факторів зміни. • Особливості управління грошовими потоками в умовах воєнного стану та обмежених ресурсів. Завдання: • Розрахувати обсяги грошових потоків за окремими видами діяльності за вихідними даними. • Визначити структуру грошових потоків та побудувати діаграми для візуалізації руху коштів. • Проаналізувати динаміку грошових потоків за декілька періодів і виявити фактори змін. • Оцінити вплив змін грошових потоків на платоспроможність та фінансову стійкість підприємства в умовах воєнного стану.

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
14	Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Порядок діагностики ймовірності банкрутства	Ключові питання: • Сутність інтегральної оцінки фінансового стану підприємства та її значення для управлінських рішень. • Методи комплексної оцінки фінансового стану: інтегральні показники, фінансові рейтинги, багатофакторні моделі. • Поняття ймовірності банкрутства та методи її діагностики. • Моделі оцінки ризику банкрутства: модель Альтмана, показники платоспроможності та фінансової стійкості. • Особливості застосування методів інтегральної оцінки та прогнозування банкрутства в умовах воєнного стану та економічної невизначеності. Завдання: • Розрахувати інтегральні показники фінансового стану підприємства за вихідними даними • Проаналізувати динаміку інтегральних показників за декілька періодів та виявити фактори, що вплинули на їх зміну. • Провести розрахунок ймовірності банкрутства підприємства за методами. • Оцінити ризики банкрутства та ступінь фінансової стабільності підприємства в умовах воєнного стану.
15	Методи і моделі прийняття управлінських рішень	Ключові питання: • Сутність управлінських рішень та їх роль у фінансовому управлінні підприємством. • Основні методи прийняття управлінських рішень: аналітичні, економіко-математичні, експертні, порівняльні. • Моделі прийняття рішень: оптимізаційні, статистичні, економіко-математичні, сценарні. • Використання фінансової та аналітичної інформації для обґрунтування управлінських рішень. • Особливості прийняття управлінських рішень в умовах воєнного стану, невизначеності та обмежених ресурсів. Завдання: • Ознайомитися з основними методами та

№	Тема практичного заняття	Ключові питання та завдання практичного заняття
		моделями прийняття управлінських рішень. - Розробити навчальний приклад прийняття управлінського рішення на основі фінансових показників підприємства. - Застосувати моделі прийняття рішень для оцінки альтернатив управлінських заходів. - Проаналізувати фактори, що впливають на ефективність управлінських рішень в умовах воєнного стану та нестабільності ринку.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Вид роботи	Сутність
Опрацювання теоретичного матеріалу	Самостійне вивчення основних понять, категорій і механізмів фінансового аналізу; опрацювання методичних та нормативних документів, електронних ресурсів і рекомендованої літератури; аналіз показників фінансового стану, ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності для засвоєння тем освітньої компоненти.
Підготовка до практичних занять	Опрацювання методичних вказівок; виконання розрахункових завдань і аналіз практичних прикладів фінансового аналізу; підготовка до обговорення проблем і ситуаційних завдань; аналіз динаміки фінансових показників підприємств та оцінка впливу факторів, у тому числі в умовах воєнного стану.
Виконання індивідуальних завдань	Розроблення аналітичних або дослідницьких робіт, підготовка презентацій, порівняльних оглядів фінансових показників, аналітичних записок; виконання курсової роботи із застосуванням методів фінансового аналізу та моделей управлінських рішень.
Підготовка до підсумкового контролю	Систематизація та узагальнення знань з усіх тем курсу; повторення ключових понять, методів фінансового аналізу та практичних аспектів; виконання тестових і ситуаційних завдань; підготовка до комплексного оцінювання результатів навчання у формі заліку.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Тема	Лекції, год	Практичні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
Тема 1. Фінансовий аналіз діяльності підприємств : сутність, види, завдання та методи	1	2	8/8	11/8

Тема 2. Інформаційне забезпечення фінансового аналізу.	1	2	9/8	12/8
Тема 3. Порядок аналізу динаміки і структури активів підприємства.	1/1	2/1	8/12	11/14
Тема 4. Аналіз необоротних активів підприємства	1	2	10/12	13/12
Тема 5. Аналіз оборотних активів підприємства	1	2	10/12	13/12
Тема 6. Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованостей	1	2	8/12	11/12
Тема 7. Порядок аналізу динаміки і структури капіталу підприємства	1/1	2/1	10/12	13/14
Тема 8. Поняття і складові фінансового стану підприємства	1	2	8/12	11/12
Тема 9. Аналіз ліквідності та платоспроможності підприємства	1/1	2/1	10/12	13/14
Тема 10 Фінансова стійкість підприємства: сутність і порядок визначення.	1/1	2/1	8/12	11/14
Тема 11. Аналіз ділової активності підприємства.	1/1	2/1	10/12	13/14
Тема 12. Сутність прибутку підприємства, аналіз його формування і структури. Комплексний аналіз рентабельності підприємства.	1/1	2/1	8/10	11/12
Тема 13. Аналіз грошових потоків	1	2	8/10	11/10
Тема 14. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства. Порядок діагностики ймовірності банкрутства	1/1	2/1	10/10	13/12
Тема 15. Методи і моделі прийняття управлінських рішень.	1/1	2/1	10/10	13/12
Всього	15/8	30/8	135/164	180/180

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Методи навчання визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oopnova-redakcija-2024.pdf>)

При викладанні освітньої компоненти для активізації навчального процесу на практичних заняттях передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як міні-лекції, кейс-технології, семінари-дискусії, ділові ігри та ситуаційні завдання. Проведення практичних занять із застосуванням методу аналізу конкретних ситуацій має відмінності від традиційних занять тим, що в його основі лежить аналіз ситуації з виявленням реальної соціальної проблеми, яка може не мати однозначного вирішення.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Формою підсумкового контролю є залік. Форма проведення семестрового заліку – електронне тестування. При проведенні підсумкового контролю у формі електронного тестування використовується набір тестових завдань, які містяться в базі електронних курсів системи дистанційного навчання Moodle для перевірки знань здобувачі освіти.

Методи контролю: усне опитування, поточний контроль, модульний контроль (тести), підсумкове тестування.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Реальні результати навчання здобувача ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії здобувача для демонстрації досягнення результатів навчання відповідно до Положення про контроль і оцінювання якості знань здобувачів в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/pologennya-pro-kontrol-ta-ocinuvannya-2015.pdf>) та Порядку проведення заліково-екзаменаційної сесії в умовах воєнного стану https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/porjadok_sesija_vijskovij-stan.pdf

Максимальна кількість балів за модуль		
Поточний контроль	Модульний контроль (тести)	Сума балів за модуль
до 60	до 40	до 100
Поточний контроль		5 семестр
1 Виконання поточних завдань Складові: ● активність на заняттях (лекціях, практичних заняттях) ● аналіз ситуації та ідентифікація проблеми; ● аргументація та логічність пропонуваного рішення ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 20 0-4 0 -4 0-8 0-3 0-2 0-1
2 Виконання практичних робіт протягом модулю Складові: ● розуміння теоретичного матеріалу; ● правильність і повнота виконання розрахунків; ● здатність інтерпретувати нормативні положення у контексті конкретної задачі; ● аналітичність, аргументованість висновків ● оформлення роботи та дотримання вимог		0 – 20 0 -4 0-10 0-3 0-2 0-1

3 Поточне тестування		0 – 20	
підсумок		max 60	
Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100-бальною шкалою	ECTS оцінка
відмінно – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
добре – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
задовільно - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
незадовільно - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в УкрДУЗТ (<https://kart.edu.ua/wpcontent/uploads/2020/05/polozhennja-pro-oop-nova-redakcija-2024.pdf>) прозорість, неупередженість оцінювання досягнень здобувачів є одним із принципів забезпечення якості освітнього процесу

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського держаного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennja-pro-oop-ukrduzt-2021.pdf>

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Інформаційна база аналізу фінансової звітності і основні напрями її аналітичної обробки.
2. Характеристика бухгалтерської звітності як джерела облікової інформації.
3. Експрес-аналіз фінансового стану: джерела інформації і методика проведення.
4. Аналіз формування і розподілу прибутку підприємства.
5. Аналіз рентабельності продукції і чинників, що обумовлюють її.
6. Аналіз ефективності діяльності підприємства.
7. Аналіз довгострокових і короткострокових зобов'язань.
8. Аналіз основних засобів підприємства.
9. Аналіз беззбиткової діяльності підприємства.
10. Аналіз необоротних активів.
11. Аналіз власного капіталу підприємства.
12. Аналіз інвестиційної привабливості підприємства.
13. Аналіз руху грошових коштів підприємства.
14. Аналіз фінансово-економічного потенціалу підприємства.
15. Аналіз джерел формування фінансових ресурсів підприємства.
16. Аналіз оборотних активів підприємства.
17. Аналіз фінансової стійкості і довгострокової платоспроможності підприємства.
18. Аналіз платоспроможності підприємства.
19. Аналіз активів, капіталу і зобов'язань підприємства.
20. Аналіз звіту про фінансові результати підприємства. Перспективні методи аналізу фінансової звітності фінансово-господарської діяльності підприємства.
21. Аналіз операційної діяльності підприємства.
22. Предмет, зміст і метод аналізу фінансової звітності. Характеристика основних методів, прийомів і процедур.
23. Баланс як основне джерело інформації для фінансового аналізу.
24. Аналіз ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства.
25. Аналіз ринкової активності підприємства.
26. Аналіз поточних зобов'язань.
27. Аналіз ліквідності.

- 28.Аналіз беззбитковості.
- 29.Аналіз фінансової стійкості.
- 30.Аналіз ділової активності.
31. Розкрийте роль автоматизації та цифровізації бухгалтерського обліку, використання інформаційних систем для підвищення достовірності та оперативності обліку.
32. Поясніть особливості фінансового аналізу в умовах воєнного стану, забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності.
- 33.Поясніть значення принципів академічної доброчесності при вивченні освітнього компонента «Фінансовий аналіз та методи і моделі прийняття управлінських рішень».
- 34.Які основні етичні принципи повинен дотримуватися аналітик у своїй професійній діяльності?
- 35.Як набута кваліфікація з обліку, аналізу, може сприяти сталій кар'єрі та професійному розвитку в умовах відновлення економіки України?

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», затверджений наказом Міністерства фінансів України від 16.07.1999 р. №996 – XIV зі змінами і доповненнями. URL : zakon.rada.gov.ua/go/996-14
2. План рахунків активів, зобов'язань, капіталу і господарських операцій АТ «Укрзалізниця» [Електронний ресурс]: [Наказ Мінфіну України від 30.11.99 № 291, зі змінами прийняття від 30.12.2015 № 103]
3. Національні Положення (Стандарти) бухгалтерського обліку
4. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – Київ : ЦНЛ, 2008. – 566 с.
5. Шелудько В. М. Фінансовий менеджмент : підручник / В. М. Шелудько. – Київ : Знання, 2013. – 375 с.
- 6.Школьник І. О. Фінансовий аналіз : навч. посібник / І. О. Школьник, І. М. Боярко, О. В. Дейнека ; за заг. ред. Школьник І. О. – Київ : “Центр учбової літератури”, 2016. – 368 с.

Додаткова література:

7. Фінансовий облік [Текст]: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / С.Ф. Голов , В.М. Костюченко, І.Ю. Кравченко, Г.А. Ямборко. - К.: Лібра, 2005. - 976с.

8. Глушач Ю.С. Фінансова звітність за П(С)БО. Навчально–методичний посібник. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2018. 88 с.

Інтернет-ресурси:

- 1 <http://lib.kart.edu.ua/> (Електронний портал УкрДУЗТ)
- 2 <http://portal.rada.gov.ua> (Офіційний портал Верховної Ради України);
- 3 <http://kmu.gov.ua> (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України);
- 4 <http://minfin.gov.ua> (Міністерство фінансів України);
- 5 <http://www.dfp.org.ua/> Інтернет-сайт Нацкомфінпослуг

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Матеріально-технічне забезпечення. На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Moodle; Zoom; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти (student.i.p.@ kart.edu.ua) на Office365.

Інформаційне забезпечення: конспект лекцій, електронна бібліотека навчальної літератури, презентації окремих тем, банк тестів, методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

Кірдіна О.Г., професор кафедри фінансів, обліку і аудиту

ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

<i>Засідання кафедри Ф,ОіА</i>	<i>Протокол № 1 від 29.08.2025р</i>	